

Vaikai automobiliuose

Niekada nepalikite vaikų vienų automobiliuose: jiems kyla didelis pavojus mirti nuo hipertermijos (šilumos smūgio).

Esant karštam orui, temperatūra automobilyje gali pakilti 10–15 laipsnių per 15 minučių! Atviri automobilio langai nuo to neapsaugo. Vaiko kūno temperatūra kyla 3–5 kartus greičiau nei suaugusiojo, kadangi vaikų organizme yra mažesnis vandens rezervas. Hipertermija gali pasireikšti per 20 minučių, o mirtis gali išitikti po dviejų valandų. Dažniausiai hipertermijos aukomis automobiliuose tampa 0–4 m. amžiaus vaikai.

Kartais tėvai, norėdami greitai sutvarkyti kokius nors reikalus, sąmoningai palieka vaikus automobilyje. Tuomet tėvai neretai pamiršta, kad jų vaikas liko automobilyje, pavyzdžiui, važiuojant į darbą ar namo. Kad ir kaip siaubingai skamba, bet daugeliu tokių atvejų tėvai per skubėjimą ar kasdienius rūpesčius nė neprisimena automobilyje palikto vaiko iki pat vakaro, kai aptinka kūną. Tokios nelaimės ištinca mylinčius tėvus įvairiose gyvenimo situacijose, todėl labai svarbu suprasti, kad taip gali atsitikti kiekvienam iš mūsų. Taip pat pasitaiko, kad vaikai žaisdami atsitiktinai užsitrenkia automobilio salone ar bagažinėje. Tokie atvejai neretai baigiasi mirtimi.

Prancūzų Vartotojų saugos komisijos duomenimis 2007–2009 metais užfiksuoti 24 vaikų hipertermijos automobiliuose atvejai, penki iš jų baigėsi mirtimi. 54 proc. tėvų tyčia paliko vaikus automobiliuose, neapskaičiavę rizikos. Kiti 46 proc. tėvų tiesiog pamiršo, kad automobilyje kartu su jais buvo ir vaikas, dažniausiai važiuojant į darbą ar iš jo. Per tą patį laikotarpį Belgijoje įvyko du mirtini hipertermijos atvejai.

2004–2008 m. Izraelyje buvo keturi mirtini vaikų, paliktų automobiliuose, hipertermijos atvejai, o vien tik 2008 m. – net 19 nemirtinų atvejų.

Nyderlandai, Islandija ir Vengrija taip pat pranešė, kad mirtini hipertermijos atvejai nutinka, pamiršus vaikus automobiliuose.

Jungtinėse Amerikos Valstijose nuo hipertermijos automobiliuose kasmet miršta vidutiniškai 36 vaikai, per pastaruosius 12 metų iš viso mirė 468 vaikai. Lietuvoje, deja, tokia statistika nevedama, bet neatmetama galimybė, kad tokių situacijų pasitaiko ir pas mus.

Pastebėję vaiką ar vaikus vienus paliktus automobilyje, nedelsdami skambinkite 112.

Važiuodami automobiliu kartu su vaiku, pasidėkite savo daiktus (rankinę, telefoną ir pan.) ant grindų prie galinės sėdynės. Taip lengviau prisiminsite, kad vaikas yra su jumis.

Pasidėkite vaiko daiktus (buteliuką, vystyklų pakuotę) ant priekinės sėdynės kaip priminimą.

Kompiuteryje ar mobiliajame telefone įjunkite kasdienį priminimą, klausiantį, ar šiandien nuvežėte savo vaiką (vaikus) į lopšelį (darželį).

Jei kasdienėje rutinoje vežant ir parvežant vaikus atsirado pokyčių, būtinai pasakykite apie tai savo partneriui.

Susitarkite, kad darželio auklėtoja ar auklė jums paskambintų, jei neatvežtumėte vaiko sutartu laiku.

Visiems išlipus iš automobilio, užrakinkite jį. Laikykite raktelius vaikams nepasiekiamoje vietoje.

*Iš anglų kalbos vertė ir spaudai pagal
Europos vaiko Saugos Aljanso duomenis
parengė Viktorija Andreikėnaitė, Sveikatos
mokymo ir ligų prevencijos centro
Neinfekcinių ligų profilaktikos skyriaus
visuomenės sveikatos administratorė*